Eiropas Savienības Padome

Briselē, 2026. gada 29. oktobrī
(OR. en)

15163/26

DEVGEN 178	**COEST 806**
ACP 106	**SAN 745**
RELEX 1432	**GENDER 163**
MIGR 334	**CLIMA 602**
SUSTDEV 89	**ENER 723**
COHOM 142	**MAMA 262**
COAFR 354	**MOG 231**
COASI 201	**NDICI 23**
DIGIT 283	**COWEB 140**
COLAC 140	

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*
Saņemšanas datums:	2026. gada 29. oktobris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 588 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI 2026. gada ziņojums par Eiropas Savienības ārējās darbības instrumentu īstenošanu 2025. gadā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 588 final.

Pielikumā: COM(2026) 588 final

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 29.10.2026.
COM(2026) 588 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

2026. gada ziņojums par Eiropas Savienības ārējās darbības instrumentu īstenošanu 2025. gadā

{SWD(2026) 324 final}

Satura rādītājs

PRIEKŠVĀRDS 2
VISPĀRĒJĀS SAISTĪBAS 4
ES reakcija uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu 4
ES – pasaules mēroga partnere 4
Stratēģija *Global Gateway* 6
Humānā palīdzība 6
TEMATISKS PĀRSKATS 8
Cilvēces attīstība 8
Pāreja uz tīru enerģiju un klimatnoturība 8
Digitalizācija, zinātne, tehnoloģija, inovācija un infrastruktūra 9
Ilgtspējīga izaugsme un nodarbinātība 10
Migrācija un piespiedu pārvietošana 10
Demokrātiska pārvaldība un cilvēktiesības, miers un drošība 11
GLOBĀLS MĒROGS 13
Subsahāras Āfrika 13
Āzija un Klusā okeāna reģions 13
Ziemeļamerika, Dienvidamerika un Karību jūras reģions 14
ES paplašināšanās (Rietumbalkāni, Turcija, Ukraina, Moldovas Republika, Gruzija) 15
Eiropas kaimiņattiecības 16
Eiropas austrumu kaimiņreģions 16
Eiropas dienvidu kaimiņreģions un Tuvie Austrumi / Persijas līča reģions 16
Aizjūras zemes un teritorijas (AZT) 17

PRIEKŠVĀRDS

2025. gadu raksturoja būtiskas un bieži vien neparedzamas pārmaiņas visā pasaulē. Iedzīvotāji arvien vairāk izjuta kaimiņreģionā notiekošo karu sekas. Krievijas agresijas karš Ukrainā turpināja izplatīties Eiropas Savienībā, pastiprinoties hibrīdkampaņām, kuru mērķis ir graut Eiropas drošību. Arvien nestabilākā situācijā Eiropas Savienībai joprojām bija jāuzņemas lielāka atbildība par savu drošību un aizsardzību, proaktīvi jāaizstāv savas intereses visā pasaulē un jāpastiprina darbs, lai risinātu globālas problēmas, aizsargātu cilvēktiesības un stiprinātu multilaterālismu.

ES ir pastāvīgi pārorientējusi savu pieeju uz savstarpēji izdevīgu vienlīdzīgu partnerību izveidi ar divkāršu nepieciešamību veidot noturību un autonomiju starptautiskā mērogā un pašu mājās. Šā darba galvenais instruments ir stratēģija *Global Gateway*. Izmantojot *Global Gateway*, ES spēj koncentrēt savus resursus tur, kur tie var panākt vislielākās pārmaiņas ilgtspējīgas attīstības jomā, vienlaikus aizsargājot Savienības intereses.. Ietekme ir bijusi jūtama gan īstenoto iniciatīvu kvantitātes, gan kvalitātes ziņā.

Lai maksimāli palielinātu ES ietekmi pasaulē un pēc iespējas labāk izmantotu ES resursus un prasmes, ES iestādes, ES dalībvalstis un finanšu iestādes ir pilnībā pieņēmušas koncepciju par sadarbību kā "Eiropas komanda". Šī pieeja tagad ir neatņemama un centrāla ārējās darbības instrumentu kopuma daļa gan *Global Gateway* ietvaros, gan nestabilās situācijās, nodrošinot humāno palīdzību un civilo aizsardzību vai daudzpusēju iesaisti. ES delegāciju tīklam joprojām ir būtiska nozīme spēcīgas un saskaņotas klātbūtnes nodrošināšanā uz vietas, cieši sadarbojoties ar ES dalībvalstīm un Eiropas finanšu iestādēm, izmantojot Eiropas komandas pieeju.

ES ārējo darbību 2025. gadā var iedalīt četros savstarpēji pastiprinošos pīlāros: aizsargāt mieru un drošību, veicināt paplašināšanos, stiprināt labklājību, ekonomisko drošību un noturību un veicināt multilaterālismu un globālo solidaritāti. ES ārējās darbības instrumenti turpināja apvienot ātru, elastīgu un integrētu pieeju reaģēšanai uz krīzēm un ģeopolitiskiem satricinājumiem ar visaugstākajiem pareizas finanšu pārvaldības standartiem.

Šajā ziņojumā ir izklāstīts ES un tās dalībvalstu darbs visos četros pīlāros, tostarp darbs pie partnerību stiprināšanas saskaņā ar mūsu Eiropas vērtībām, kā arī mūsu darbības daudzās jomās, sākot no nabadzības izskaušanas un ilgtspējīgas attīstības līdz brīvai tirdzniecībai, drošībai, mieram un stabilitātei, migrācijai, cilvēktiesību veicināšanai, dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm, demokrātijas un tiesiskuma aizsardzībai un ciešanu mazināšanai. ES iniciatīvas arī atbalstīja partnervalstis cīņā pret klimata pārmaiņām un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā, apliecinot ES pastāvīgos centienus ievērot savas saistības pasaules līmenī.

Eiropas Savienība ir visspēcīgākā, kad mēs apvienojam spēkus. Tāpēc līdztekus mūsu visaptverošajam projektu un ārējo instrumentu portfelim ir būtiski turpināt izstrādāt un sasniegt stabilus un ilgtspējīgus rezultātus, izmantojot Eiropas komandas pieeju.

KAJA KALLASA
Augstā pārstāve/ priekšsēdētājas vietniece ārlietās un drošības politikas jautājumos

DUBRAVKA ŠUICA
Vidusjūras reģiona komisāre

MARTA KOSA
Paplašināšanās komisāre

JOZEFS SĪKELA
Starptautisko partnerattiecību komisārs

ADŽA LABIBA
Līdztiesības, gatavības un krīžu pārvarēšanas komisāre

VISPĀRĒJĀS SAISTĪBAS

ES reakcija uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu

Krievijas pilna mēroga agresijas karš pret Ukrainu turpināja izraisīt cilvēku ciešanas, plašu iedzīvotāju pārvietošanu un kritiskās civilās un enerģētikas infrastruktūras plaša mēroga iznīcināšanu, vienlaikus apdraudot Eiropas un globālo drošību un saasinot pārtikas, enerģētikas un ekonomisko neaizsargātību tālu ārpus reģiona robežām.

Līdz 2025. gada beigām Eiropas Savienība (ES) un tās dalībvalstis kopumā bija sniegušas Ukrainai atbalstu aptuveni 193,3 miljardu EUR apmērā, tostarp 69,3 miljardus EUR militārā atbalsta veidā, vairāk nekā 103,3 miljardus EUR finansiālā, ekonomiskā un humānā atbalsta veidā, 3,7 miljardus EUR no ieņēmumiem, kas saistīti ar imobilizētiem Krievijas aktīviem, un 17 miljardus EUR palīdzībai cilvēkiem, kuri bēg no kara.

ES reakcijas centrālais elements 2025. gadā bija Ukrainas mehānisms – īpašs instruments līdz 50 miljardu EUR apmērā, kura mērķis ir sniegt paredzamu un elastīgu atbalstu Ukrainas atveseļošanai, atjaunošanai un modernizācijai, apvienojot ar reformām saistītas dotācijas un aizdevumus ar investīciju daļu – Ukrainai paredzēto investīciju satvaru, kuram ES piešķīrusi atbalstu 9,5 miljardu EUR apmērā un kura mērķis ir piesaistīt līdz 40 miljardiem EUR publisko un privāto investīciju. Līdz 2025. gada beigām saskaņā ar šo satvaru līdz 6,9 miljardiem EUR bija piešķirti programmām, kas atbalsta mazos uzņēmumus, kara skartās kopienas, kritisko infrastruktūru un zaļo un digitālo pārkārtošanos.

2025. gadā, ņemot vērā G7 līderu saistības un pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, ES pieņēma un izmaksāja finansiālā atbalsta paketi, ko veido ārkārtas makrofinansiālās palīdzības aizdevums 18,1 miljarda EUR apmērā. Paketes ietvaros aizdevumu sadarbības mehānisms tiek finansēts no ārkārtas ieņēmumiem, kas gūti no imobilizētiem Krievijas valsts aktīviem. Turklāt 2025. gada decembrī ES dalībvalstis vienojās piešķirt Ukrainai aizdevumu 90 miljardu EUR apmērā 2026. un 2027. gadam, pamatojoties uz ES aizņēmumiem, ko nodrošina ES budžeta manevrēšanas telpa.

ES 2025. gadā pieņēma turpmākas ierobežojošo pasākumu (sankciju) paketes, lai ierobežotu Krievijas spēju karot un vājinātu tās ekonomisko bāzi, piemēram, ierobežojot Krievijas piekļuvi kaujas lauka tehnoloģijām un ierobežojot Krievijas ieņēmumus no enerģijas.

Tajā pašā laikā vēl viens svarīgs ES reakcijas elements bija sankcijas un pasākumi, kuru mērķis ir samazināt atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, un ES *REPowerEU* ceļvedis un ar to saistītie tiesību akti krasi samazināja Krievijas importu uz ES.

Ukraina joprojām bija līdz šim lielākā operācija ES civilās aizsardzības mehānisma ietvaros, un Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centrs izskatīja 39 atjauninātus Ukrainas palīdzības pieprasījumus. 2025. gadā vien ES sniedza humāno palīdzību kopumā 220 miljonu EUR apmērā, lai mazinātu Ukrainas iedzīvotāju ciešanas. Pagaidu aizsardzības direktīvas termiņš cilvēkiem, kas bēg no kara, tika pagarināts līdz 2027. gada martam.

ES – pasaules mēroga partnere

2025. gadā ES darbojās arvien saspringtākā un sarežģītākā starptautiskajā vidē, ko raksturoja karš pie tās robežām, reģionālo konfliktu saasināšanās, traucējumi tirdzniecības maršrutos, pieaugošā ģeopolitiskā un ģeoekonomiskā konkurence un klimata un vides krīžu padziļināšanās. Demokrātijas regress, starptautisko tiesību pārkāpumi, tostarp cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību

pārkāpumi, dezinformācija un ārvalstu īstenota informācijas manipulācija un iejaukšanās, kā arī pieaugošais spiediens uz daudzpusējo sistēmu un uz noteikumos balstīto starptautisko kārtību vēl vairāk iedragāja globālo stabilitāti.

ES reakcija uz norisēm pasaulē 2025. gadā balstījās uz četriem cits citu savstarpēji papildinošiem pīlāriem: aizsargāt mieru un drošību, veicināt paplašināšanos, stiprināt labklājību un noturību, izmantojot ilgtspējīgas un drošas ekonomiskās saites, un veicināt multilaterālismu un globālo solidaritāti. Ilgstošs miers, drošība un labklājība ir atkarīgi no efektīvas, noteikumos balstītas starptautiskās kārtības.

2025. gadā ES turpināja īstenot savas drošības un aizsardzības programmas, izmantojot integrētu pieeju daudzšķautņainiem drošības un aizsardzības izaicinājumiem, saglabājot spēcīgu militāro atbalstu Ukrainai, stiprinot savu lomu ar kopējo drošības un aizsardzības politikas misiju un Eiropas Miera mehānisma starpniecību, palielinot noturību pret hibrīddraudiem un kiberdraudiem un stiprinot drošības un aizsardzības partnerības.

Savienība atzina, ka savstarpējā atkarība arvien vairāk tiek izmantota kā ierocis, un 2025. gadā centās mazināt kritisko atkarību, vienlaikus saglabājot atvērtu un uz noteikumiem balstītu tirdzniecību. ES izklāstīja proaktīvāku un efektīvāku pieeju savas ekonomiskās drošības stiprināšanai [(1)]. Atspoguļojot ekonomiskās drošības un noturības pieaugošo centrālo lomu ārējā darbībā, ES ir īstenojusi ekonomisko ārpolitiku, kas sasaista konkurētspēju, drošību un partnerības, stiprinot tās tirdzniecības un partnerību programmu ar galvenajiem reģioniem un līdzīgi domājošiem partneriem visā pasaulē. Stratēģija *Global Gateway* kļuva par būtisku satvaru šīs programmas īstenošanai.

ES pastiprināja savu apņemšanos attiecībā uz multilaterālismu, globālo solidaritāti un cilvēktiesību un humanitāro principu aizsardzību, strādājot pie tā, lai aizsargātu un pielāgotu daudzpusējo sistēmu, pamatojoties uz ANO Statūtiem, Programmu 2030. gadam un Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Nākotnes paktu. 2025. gadā ES aktīvi atbalstīja ANO ģenerālsekretāra iniciatīvu "ANO 80", kas sniedz iespēju stiprināt ANO efektivitāti, izmaksu lietderību un saskaņotību un nodrošināt tās spēju sasniegt rezultātus visos trijos tās darbības virzienos, proti, miera un drošības, cilvēktiesību un attīstības jomā.

2025. gadā ES vēl vairāk nostiprināja okeāna kā stratēģiskas prioritātes nozīmi savā ārējā darbībā, tai skaitā aizstāvot ANO Jūras tiesību konvencijas kā tiesiskā regulējuma integritāti attiecībā uz visām darbībām okeānā. Trešajā ANO Okeānu konferencē ES uzņēmās vairāk nekā 50 brīvprātīgas saistības gandrīz 1 miljarda EUR vērtībā, lai palīdzētu mobilizēt starptautisko sabiedrību nolūkā paātrināt rīcību okeānu aizsardzības jomā, īpaši ņemot vērā Atklātās jūras nolīguma drīzo stāšanos spēkā.

2025. gadā ES un tās dalībvalstis joprojām bija lielākās oficiālās attīstības palīdzības (OAP) sniedzējas, nodrošinot 82,5 miljardus EUR, kas saskaņā ar provizoriskiem ESAO datiem veidoja 48 % no OAP kopapjoma pasaulē [(2)]. Tomēr dati liecina, ka kopējais OAP apjoms pasaulē ir ievērojami samazinājies, ko galvenokārt izraisīja būtiska ASV iesaistes mazināšanās.

Centieni ciešāk koordinēt ES ārējās darbības un kohēzijas finansējumu ievērojami pavirzījās uz priekšu, izsludinot pirmos uzaicinājumus iesniegt projektus, lai risinātu problēmas, kas kopīgas ES tālākajiem reģioniem, AZT un trešām valstīm, kuras piedalās *INTERREG* programmās.

[1] JOIN(2025) 977.

[2] Pasaules mēroga OAP šeit ietver OAP, par kuru ziņojusi gan ES kopumā, gan visas pārējās līdzekļu devējas valstis.

Stratēģija *Global Gateway*

ES vēl vairāk paplašināja *Global Gateway* – savu pasaules mēroga investīciju stratēģiju savstarpēji izdevīgu partnerību veidošanai un publisko un privāto resursu mobilizēšanai, lai mazinātu globālo investīciju deficītu un atbalstītu Programmas 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) īstenošanu.

Līdz 2025. gadam ES, tās dalībvalstis un Eiropas finanšu iestādes *Global Gateway* investīcijām bija piesaistījušas vairāk nekā 306 miljardus EUR, ievērojami pārsniedzot 2027. gadam noteikto mērķi, proti, 300 miljardi EUR. Visa 2025. gada laikā īstenošanas pamatā joprojām bija Eiropas komandas pieeja, lai nodrošinātu augstas ietekmes investīciju pakešu koordinētu īstenošanu.

2025. gada oktobrī tika izveidots *Global Gateway* investīciju centrs[3] Subsahāras Āfrikai, Latīņamerikai un Karību jūras reģionam un Āzijas un Klusā okeāna reģionam kā centrālā platforma privātā sektora iesaistes racionalizēšanai un paplašināšanai, ļaujot ES uzņēmumiem iesniegt investīciju priekšlikumus ar ES dalībvalstu komandu [4] starpniecību. *Global Gateway* darījumdarbības padomdevēju grupa turpināja stiprināt sadarbību ar Eiropas privāto sektoru.

Ziemeļāfrikā un Tuvajos Austrumos 2025. gada oktobrī pieņemtais Vidusjūras reģiona pakts nodrošina jaunu politisko satvaru stratēģijas *Global Gateway* īstenošanai reģionā. 2025. gadā tika apstiprinātas investīcijas 662 miljonu EUR apmērā, kuru rezultātā paredzēts mobilizēt vairāk nekā 7 miljardus EUR investīciju, tādējādi kopējam paredzamajam mobilizēto investīciju apjomam Vidusjūras dienvidu reģionā laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam sasniedzot 30 miljardus EUR. Laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam Rietumbalkānos, Turcijā un austrumu kaimiņreģionā tika mobilizētas investīcijas, kuru paredzamais apjoms bija gandrīz 40 miljardi EUR.

Humānā palīdzība

2025. gadā ES sniedza humāno palīdzību un nodrošināja civilo aizsardzību, reaģējot uz ārkārtīgi lielajām globālajām vajadzībām. ES ir principiāla līdzekļu devēja, kuras darbības pamatā ir humānās palīdzības principi – cilvēcība, neitralitāte, objektivitāte un neatkarība. ES un tās dalībvalstis kopā nodrošina lielāko daļu no globālā humānās palīdzības finansējuma (34 % 2025. gadā), un 2025. gadā ES piešķīra vairāk nekā 2,57 miljardus EUR vajadzībās balstītai humānajai palīdzībai 110 valstīs, kā arī vairāk nekā 245 miljonus EUR Savienības civilās aizsardzības mehānismam (*UCPM*) un ar to saistītajām spējām.

Globālā bada krīze joprojām ir kritiska. Lai reaģētu uz badu pasaulē, aptuveni 600 miljoni EUR tika piešķirti humānajai palīdzībai pārtikas un uztura nodrošināšanai apstākļos, kad 295 miljoni cilvēku saskārās ar akūtu pārtikas trūkumu un bads tika apstiprināts Gazā un Sudānā.

Pašreizējās humanitārās krīzes galvenie cēloņi ir konflikti, nedrošība un klimata pārmaiņu ietekme. Mūsdienu bruņotajos konfliktos starptautisko humanitāro tiesību (SHT) pārkāpumi joprojām ir plaši izplatīti. Tādēļ 2025. gadā Eiropas Komisija turpināja finansēt un veicināt labvēlīgākas vides izveidi uz principiem balstītas humānās palīdzības sniegšanai, ņemot vērā pieaugošos SHT pārkāpumus un arvien lielākos šķēršļus uz principiem balstītas humānās palīdzības pieejamībai.

Eiropas humānās palīdzības spējas, kas pārdēvētas par *ReliefEU*, sniedza stratēģisku loģistikas atbalstu, izmantojot humānās palīdzības gaisa tilta operācijas, krājumu veidošanu, uzglabāšanu noliktavās un

[3] https://international-partnerships.ec.europa.eu/investment-hub_en.
[4] Vietējie visas valdības koordinācijas mehānismi sadarbībai ar privāto sektoru.

transporta pakalpojumus. 2025. gadā *ReliefEU* ciešā sadarbībā ar humānās palīdzības partneriem un *UCPM* sniedza humāno palīdzību krīzes un konfliktu skartās teritorijās, tostarp Gazā, Sudānā, Kongo Demokrātiskajā Republikā un Mjanmā. 2025. gadā *ReliefEU* operācijām tika piešķirti vairāk nekā 110 miljoni EUR, kas nodrošināja palīdzību kopumā 6780 metrisko tonnu apmērā, reaģējot uz 20 krīzēm 18 valstīs.

Civilās aizsardzības ārējie aspekti ir neatņemama ES reakcijas uz ārkārtas situācijām daļa, papildinot humāno palīdzību un attīstības sadarbību, sniedzot ātru, koordinētu palīdzību dabas un cilvēku izraisītu katastrofu gadījumā visā pasaulē. *UCPM* tika aktivizēts, piemēram, reaģējot uz Ebolas vīrusa uzliesmojumu Kongo Demokrātiskajā Republikā, lielajiem plūdiem Kaboverdē un 7,7 magnitūdas stipro zemestrīci Mjanmā 2025. gada martā.

TEMATISKS PĀRSKATS

Cilvēces attīstība

Nabadzības izskaušana joprojām bija Komisijas darba galvenā prioritāte. Pašlaik aptuveni 10,3 % pasaules iedzīvotāju dzīvo zem galējas nabadzības sliekšņa, kas noteikts 3 ASV dolāru apmērā dienā. Laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam 8,1 % no ES finansētās OAP (vairāk nekā 26,6 miljardi EUR) tika tieši novirzīti 1. IAM – nabadzības izskaušanai.

Humānās palīdzības pasākumi veselības jomā joprojām bija būtiski, lai aizsargātu dzīvības un saglabātu ieguvumus attīstības jomā. 2025. gadā ES piešķīra aptuveni 400 miljonus EUR humānajai palīdzībai veselības jomā, kas ir rekordaugsts līmenis, galveno uzmanību pievēršot veselības aprūpes sistēmu stiprināšanai un gatavībai epidēmijām, pamata un vispārējās veselības, tostarp sieviešu veselības, apdrošināšanas veicināšanai, vienlaikus reaģējot uz globālās veselības aprūpes finansējuma iespēju sašaurināšanos un pieaugošajām vajadzībām nestabilās un konfliktu skartās valstīs.

ES nostiprināja savu lomu kā viens no vadošajiem pasaules mēroga atbalstītājiem, veicinot kvalitatīvu izglītību kā cilvēktiesību un ilgtspējīgas attīstības virzītājspēku un atbalstot pasākumus aptuveni 70 partnervalstīs. Programma *Erasmus+* veicināja spēju veidošanu un prasmju attīstību, īstenojot sadarbības projektus ar augstākās izglītības iestādēm, profesionālās izglītības iestādēm un jaunatnes organizācijām (177,1 miljons EUR 2025. gadā) un nodrošinot stipendijas akadēmisko mācībspēku un studentu mobilitātei (260,9 miljoni EUR).

2025. gadā ES vēl vairāk konsolidēja dzimumu līdztiesību kā transversālu prioritāti savā ārējā darbībā atbilstoši ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānam III [5], cita starpā kā piemēru iekļaujot pieeju *"sievietes sievietēm"* visās ES finansētajās pamatvajadzību un iztikas līdzekļu programmās Afganistānā, nodrošinot, ka palīdzība efektīvi sasniedz sievietes un ka viņām ir jēgpilna loma tās sniegšanā.

Gandrīz pusei pasaules iedzīvotāju nav piekļuves droši pārvaldītiem sanitārijas pakalpojumiem. 2025. gadā ES turpināja atbalstīt ilgtspējīgus pasākumus ūdensapgādes, sanitārijas un higiēnas jomā saskaņā ar 2025. gadā pieņemto Eiropas Ūdens resursu noturības stratēģiju [6], tostarp ilgtermiņa investīcijas *Global Gateway* ietvaros aptuveni 50 valstīs, piesaistot privāto sektoru un sniedzot humāno palīdzību krīzes situācijās.

Pāreja uz tīru enerģiju un klimatnoturība

Saskaņā ar Parīzes nolīgumu, Eiropas zaļo kursu [7] un stratēģiju *Global Gateway* [8] ES turpināja atbalstīt partnervalstis ilgtspējīgas enerģijas pieejamības palielināšanā, dekarbonizācijas jomā un pielāgošanās klimata pārmaiņām procesā. Ārējā darbība bija vērsta uz atjaunīgās enerģijas ražošanas palielināšanu, energoefektivitātes uzlabošanu un reģionālās enerģētiskās savienotības stiprināšanu, vienlaikus izvairoties no jaunu atkarību radīšanas vai esošo atkarību pastiprināšanas, kā arī atbalstot klimatnoturību un katastrofu riska mazināšanu.

[5] JOIN(2020) 17;https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-01/join-2020-17-final_en.pdf
[6] COM(2025) 280;http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025DC0280
[7] Eiropas Komisija, Eiropas zaļais kurss.
[8] JOIN(2021)30;http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021JC0030

Āfrikas un Eiropas zaļās enerģijas iniciatīvas īstenošana turpināja dot rezultātus. ES kopā ar Dienvidāfriku arī vadīja gadu ilgu kampaņu [9] investīciju mobilizēšanai atjaunīgās enerģijas jomā Āfrikā, kuras rezultātā tika iegūti 15,5 miljardi EUR, tostarp 15,1 miljards EUR no Eiropas komandas.

ES turpināja veicināt apritīgu un resursu ziņā efektīvu pilsētu ekonomiku. 2025. gadā aprites ekonomikas pasākumus atbalstīja globālas iniciatīvas vairāk nekā 40 valstīs un reģionālas un valstu iniciatīvas vēl vairāk nekā 80 valstīs Āfrikā, Āzijā un Latīņamerikas un Karību jūras reģionā (*LAC*), veicinot ilgtspējīgākus ražošanas un patēriņa modeļus. Galvenā uzmanība tika pārvirzīta no politikas dialoga uz reformām, partnerībām un investīcijām, kas palīdz partnervalstīm mazināt resursu noslodzi, radīt kvalitatīvas darbvietas un stiprināt vērtības ķēdes, vienlaikus nodrošinot noturīgas ekonomiskās attiecības ar ES.

ES pastiprināja rīcību attiecībā uz ilgtspējīgām un neatmežojošām vērtības ķēdēm. Izmantojot *DESIRA+* un saistītās agropārtikas programmas, ES atbalstīja vērtības ķēdes kakao, kafijas, Indijas riekstu un "aizmirsto kultūraugu" jomā, savienojot mazos lauksaimniekus ar tirgiem, uzlabojot augsnes kvalitāti un veicinot agromežsaimniecību.

Kritiski svarīgo izejvielu (KSI) jomā ES atbalstīja ilgtspējīgas, drošas un noturīgas piegādes ķēdes, tostarp projektus, kas veicina KSI akta kritēriju [10] izpildi attiecībā uz ieguvi, apstrādi, reciklēšanu un diversifikāciju, un ieviesa īpašu KSI mehānismu, lai savienotu projektus ar pircējiem un finansētājiem.

ES un tās dalībvalstīm ir vadošā loma starptautiskajā klimatfinansēšanā, jo tās ir pasaulē lielākās klimatfinansējuma sniedzējas jaunattīstības valstīm. Piemēram, *EFIA+* garantijas un finansējuma apvienošana atbalstīja investīcijas klimata jomā, cita starpā izmantojot klimata investoru fondus, un pašlaik tiek īstenoti vismaz 50 klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās infrastruktūras projekti. ES Ilgtspējīga finansējuma konsultāciju centrs atbalstīja zaļo obligāciju satvaru izstrādi, lai palīdzētu mobilizēt privāto kapitālu ar klimatu saistītām investīcijām.

Digitalizācija, zinātne, tehnoloģija, inovācija un infrastruktūra

2025. gada otrajā pusē ES sāka īstenot 2025. gada jūnijā pieņemto kopīgo paziņojumu par starptautisku ES digitālo stratēģiju [11], kurā izklāstīts visaptverošs redzējums par savstarpēji izdevīgu digitālo pārveidi, kuras pamatā ir integrēts ES tehnoloģiju uzņēmējdarbības piedāvājums, kas apvieno drošu savienotību, uzticamu mākslīgo intelektu (MI), kiberdrošību, kosmosā bāzētus pakalpojumus, uzticamu digitālo infrastruktūru un digitālo publisko infrastruktūru.

Visos reģionos digitālie projekti saskaņā ar *Global Gateway* digitālo pīlāru atbalstīja un mobilizēja starptautiskās pētniecības un inovācijas ekosistēmas un ieinteresētās personas, savukārt specializēti centri un platformas atbalstīja zināšanu apmaiņu un tehnisko zinātību, piemēram, ES un *LAC* augstas veiktspējas datošanas tīklu.

Ilgtspējīgs transports joprojām bija ES ārējās darbības uzmanības centrā, atbalstot zaļāku un noturīgāku savienotību. Divpadsmit Āfrikas prioritārajos koridoros, Kaspijas jūras transporta koridorā, Indijas–Tuvo Austrumu–Eiropas koridorā un Āzijā, Latīņamerikā un Karību jūras reģionā, kā arī austrumu (piemēram, solidaritātes joslās, kas savieno Ukrainu un Moldovu ar ES) un dienvidu

[9] https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway/energy-africa_en
[10] OV L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.
[11] JOIN(2025) 140, 2025. gada 5. jūnijs; https://digital-strategy.ec.europa.eu/lv/library/joint-communication-international-digital-strategy-eu.

kaimiņreģiona reģionos dažādas investīcijas aptver dzelzceļa, autoceļu, jūras transporta, pilsētu mobilitātes, loģistikas infrastruktūras un aviācijas nozares.

Global Gateway arī palīdz dekarbonizēt globālo transportu, izmantojot mērķorientētas zaļās investīcijas un iniciatīvas, piemēram, ilgtspējīgas aviācijas degvielas pamatiniciatīvu (ar aktivitātēm Āfrikā un Indijā), globālos centrus sadarbībai jūras tehnoloģiju jomā un zaļās kuģniecības koridoru un centru iniciatīvu, kas palīdz partnervalstīm īstenot Starptautiskās Jūrniecības organizācijas un Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas klimata mērķus.

Tika izveidots agrīnā posma investīciju mehānisms, lai piešķirtu dotācijas ES uzņēmumiem ilgtspējīga transporta, pilsētu attīstības, enerģētikas un MI projektu agrīnajos posmos, palīdzot mazināt inovācijas risku un piesaistīt papildu finansējumu.

Daudzpusējā līmenī ES virzīja uz priekšu ANO Globālā digitālā pakta īstenošanu un atklāti un konstruktīvi iesaistījās globālajā dialogā par MI pārvaldību. Pasaules informācijas sabiedrības samita 20 gadu pārskats bija nozīmīgs pagrieziena punkts globālajā digitālajā pārvaldībā.

Ilgtspējīga izaugsme un nodarbinātība

2025. gadā ES veicināja ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomikas izaugsmi, uzlabojot uzņēmējdarbības vidi un piesaistot privātās investīcijas kvalitatīvām darbvietām, izmantojot stratēģiju *Global Gateway* un Eiropas finanšu arhitektūru attīstībai. Ārējās darbības apvienoja politikas dialogu, budžeta atbalstu un riska dalīšanas instrumentus ar mērķorientētiem pasākumiem attiecībā uz prasmēm, vērtības ķēdēm un atbildīgu uzņēmējdarbību.

Tika pastiprināta sadarbība ar Eiropas privāto sektoru. Papildus *Global Gateway* investīciju centram un *Global Gateway* darījumdarbības padomdevēju grupai ES uzņēmējdarbības forumi veicināja tīklu veidošanu un darījumu slēgšanu starp Eiropas uzņēmumiem un partnervalstu valdībām.

2025. gadā ar dažādām attīstības finansēšanas iestādēm tika parakstītas 20 jaunas EFIA+[(12)] garantijas par kopējo garantijas summu, kas pārsniedz 3 miljardus EUR, un tika uzsākta to īstenošana, 2025. gadā parakstot 63 operācijas. Paredzams, ka 2025. gadā apstiprinātās finansējuma apvienošanas operācijas piesaistīs investīcijas aptuveni 18 miljardu EUR apmērā.

Izglītības un prasmju programmas (tostarp iespēju virzīta profesionālā izglītība un apmācība (PIA) un augstākā izglītība) arvien vairāk pieskaņojās *Global Gateway* prioritārajām nozarēm, piemēram, vairākās Āfrikas valstīs tika uzsākti seši jauni uz iespējām balstīti PIA projekti, lai apmācību saskaņotu ar darba tirgus vajadzībām.

Dzimumu līdztiesības, invaliditātes un nevienlīdzības marķieru sistemātiska izmantošana palīdzēja nodrošināt, ka investīcijās tiek ņemta vērā to distributīvā ietekme, veicināta sieviešu ekonomisko iespēju palielināšana, iekļaušana un veidotas saiknes ar kopienām, kurām ir ierobežotas piekļuves iespējas.

Migrācija un piespiedu pārvietošana

Visos reģionos ES nostiprināja uz cilvēktiesībām balstītu pieeju migrācijai, pieņemot iekšējas pamatnostādnes un pielāgotas procedūras, lai uzlabotu migrācijas pasākumu izstrādi, identificēšanu, formulēšanu un uzraudzību, kā arī iespējamo pārkāpumu izskatīšanu. ES arvien vairāk izmantoja savus

[12] Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai plus.

līdzekļus, lai īstenotu savus migrācijas mērķus sadarbībā ar partnervalstīm. ES iesaistījās dialogos par stratēģiskām partnerībām ar galvenajiem partneriem, aptverot visus migrācijas un piespiedu pārvietošanas aspektus, ar ES finansējuma atbalstu saskaņā ar Eiropas patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģiju [13].

Pateicoties mūsu migrācijas partnerību stiprināšanai, neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits pie ES ārējām robežām 2025. gadā samazinājās līdz aptuveni 179 000 gadījumu, kas ir par ceturto daļu mazāk nekā 2024. gadā, un arī patvēruma pieteikumu skaits Savienībā 2025. gadā samazinājās par aptuveni 19 % salīdzinājumā ar 2024. gadu, daļēji atspoguļojot ciešāku sadarbību ar partnervalstīm. Piemēram, pamatojoties uz 2024. gadā pieņemto migrācijas partnerību ar Mauritāniju, tika īstenotas visas 210 miljonu EUR vērtās atbalsta paketes darbības, ievērojami stiprinot Mauritānijas spēju pārvaldīt migrāciju un piespiedu pārvietošanu un radīt ekonomiskās iespējas skartajos reģionos. Šie līdzekļi tika mobilizēti arī *NDICI* elastīgās iniciatīvas pieejas ietvaros, kas atkal ir izrādījusies būtiska sadarbības veicināšanai migrācijas jomā.

ES arī pastiprināja centienus apkarot migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību. Globāla rīcība migrantu kontrabandas finanšu un digitālās dimensijas jomā palīdzēja izveidot Globālo aliansi migrantu kontrabandas apkarošanai un veidoja daļu no 78 miljonu EUR finansējuma paketes, par kuru tika paziņots 2025. gada decembrī.

Saskaņā ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, pateicoties ES atbalstam, tika aizsargāti vai atbalstīti aptuveni 5,8 miljoni migrantu, bēgļu, iekšzemē pārvietotu personu un uzņēmējkopienu locekļu.

2025. gadā aptuveni 15 % no humānās palīdzības budžeta tika atvēlēti aizsardzībai, īpašu uzmanību pievēršot bēgļiem un iekšzemē pārvietotām personām tādās krīzes skartās vietās kā Ukraina, Gaza, Sudāna, Sīrija, Afganistāna un Āfrikas rags. 2025. gadā aptuveni 87 % no humānās palīdzības finansējuma tika piešķirti projektiem, kas vērsti uz piespiedu kārtā pārvietoto personu vajadzību apmierināšanu. ES joprojām bija apņēmības pilna atbalstīt pārmitināšanu un humanitāro uzņemšanu un turpināja atbalstīt ārkārtas pārvietošanas mehānismu Ruandā un bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā.

Demokrātiska pārvaldība un cilvēktiesības, miers un drošība

Papildus daudzām divpusējām un reģionālām intervencēm *NDICI* – "Eiropa pasaulē" tematiskā programma par mieru, stabilitāti un konfliktu novēršanu turpināja pievērsties gan konfliktu novēršanai un miera veidošanai, gan globāliem un starpreģionāliem apdraudējumiem [14]. Līdz 2025. gada beigām turpinājās 78 pasākumi konfliktu novēršanas, miera veidošanas un krīžgatavības jomā. Vēl 18 jauni pasākumi bija saistīti ar mieru un drošību pasaulē, un 14 jauni pasākumi tika pieņemti globālu apdraudējumu novēršanai.

Terorisma apkarošana un vardarbīga ekstrēmisma novēršana tika stiprināta, izmantojot tādus instrumentus kā ES un ANO Globālais terorisma draudu mehānisms [15], kas cita starpā sniedza mērķorientētas atbalsta paketes Irākai, Uzbekistānai, Nigērijai un Somālijai, kā arī strādājot pie daudzpusējas tiesu iestāžu sadarbības ar Arābu valstu līgu.

[13] Eiropas patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģija (COM(2026) 45 final).
[14] https://science4peace.jrc.ec.europa.eu/#/Home/CET/Map.
[15] https://www.un.org/counterterrorism/en/EU-UN-Global-Terrorism-Threats-Facility.

Vēlēšanu atbalstam un novērošanai ir būtiska nozīme mierīgu, iekļaujošu un ticamu vēlēšanu procesu veicināšanā. 2025. gadā pilna apjoma vēlēšanu novērošanas misijas tika nosūtītas uz Bolīviju, Ekvadoru, Gajānu, Hondurasu, Kosovu*, Malāviju un Filipīnām, vēlēšanu ekspertu misijas – uz Kosovu, Irāku un Surinamu, savukārt pēcpārbaudes misijas – uz Kolumbiju, Gvatemalu, Keniju, Lesoto, Maldīviju, Nigēriju un Austrumtimoru, palīdzot stiprināt demokrātiskās iestādes, vairot sabiedrības uzticēšanos vēlēšanu procesiem un novērst krāpšanu, iebiedēšanu un vardarbību.

Nestabilās un konfliktu skartās situācijās ES saglabāja elastīgu un dinamisku iesaisti, cieši sadarbojoties ar vietējiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, jaunatnes un sieviešu organizācijām, lai veidotu noturību un veicinātu mieru, vēlams, izmantojot Eiropas komandas pieeju. Globālās iniciatīvas pilsoniskās telpas aizsardzībai, piemēram, "ES sistēma labvēlīgai videi", uzraudzīja tendences un izveidoja pilsoniskās sabiedrības spējas 80 valstīs.

ES pastiprināja savu vispārējo drošības un aizsardzības pieeju, cita starpā ar tādām iniciatīvām kā "Gatavība 2030" un *SAFE* instruments. Eiropas Miera mehānisms joprojām bija ES drošības reakcijas centrālais elements, vienlaikus saglabājot nostāju, ka izdevumi, kas skar militārus vai aizsardzības aspektus, tiek finansēti ārpus ES budžeta. Papildus ātrās reaģēšanas instrumentiem krīzes situācijās visos reģionos tika organizētas kopējās drošības un aizsardzības politikas misijas un operācijas, lai novērstu konfliktu tūlītējās un ilgtermiņa sekas, piemēram, Tuvajos Austrumos, Āfrikā un kaimiņvalstīs. 2025. gadā ES sadarbība ar partneriem tika pastiprināta, noslēdzot drošības un aizsardzības partnerības ar Apvienoto Karalisti un Kanādu.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244(1999) un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

GLOBĀLS MĒROGS

Subsahāras Āfrika

2025. gadā ES un Āfrika vēl vairāk konsolidēja savu stratēģisko partnerību, kas aptver tirdzniecību, investīcijas, mieru un drošību, zaļo pārkārtošanos un digitālo pārveidi. Kopīgais redzējums 2030. gadam [16] turpināja virzīt sadarbību, kuras centrā ir Āfrikas un Eiropas *Global Gateway* investīciju pakete, kā arī darbu miera, drošības un pārvaldības, migrācijas un mobilitātes un efektīva multilaterālisma jomā. Trešajā ES un Āfrikas Savienības (ĀS) ministru sanāksmē un septītajā ĀS un ES samitā, kas notika 2025. gadā vienlaikus ar ĀS un ES Uzņēmējdarbības forumu un Pilsoniskās sabiedrības organizāciju un jaunatnes forumu, tika atzīmēta partnerības 25. gadadiena. ES un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācija pastiprināja politisko sadarbību un turpināja darbu pie Samoa nolīguma īstenošanas.

2025. gadā ES joprojām bija Āfrikas vadošā partnere tirdzniecības, investīciju, miera un drošības jomā, OAP sniedzēja un vadošā humānās palīdzības sniedzēja. ES tirdzniecība ar šo kontinentu sasniedza 360 miljardus EUR, kas ir 33 % no Āfrikas kopējā tirdzniecības apjoma. ES ārvalstu tiešo ieguldījumu kopējais apjoms bija 250 miljardi EUR. Līdz 2025. gada beigām ES atbalsts Āfrikas valstīm, izmantojot Eiropas Miera mehānismu, sasniedza 400 miljonus EUR.

Atbalsts Āfrikas Kontinentālās brīvās tirdzniecības zonas darbības uzsākšanai tika palielināts, sniedzot palīdzību tirdzniecības veicināšanas, muitas un standartu jomā. Āfrikas un Eiropas zaļās enerģijas iniciatīva un kampaņa "Atjaunīgās enerģijas izvēršana Āfrikā" paplašināja darbu pie atjaunīgās enerģijas un reģionālās elektroenerģijas integrācijas, arī pie tīkla modernizācijas un investīcijām saules un vēja enerģijā. Programma "NaturAfrica" turpinājās sešos prioritārajos dzīvotņu reģionos, savukārt Eiropas komandas iniciatīvas pārrobežu ūdens resursu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas jomā palīdzēja partnervalstīm pielāgoties klimata pārmaiņām, uzlabot ūdensapgādes drošību un ūdensapgādes, sanitārijas un higiēnas (*WASH*) sistēmas.

2025. gadā gan Lobito, gan Dualas-Ndžamenas koridors, kas ir divas *Global Gateway* pamatiniciatīvas, parādīja, ka infrastruktūra var atbalstīt plašāku ekonomikas attīstību un noturību, it īpaši sauszemes ieskautās un neaizsargātās teritorijās. Notiekošā īstenošana ir sekmīga, pateicoties spēcīgai Āfrikas līdzdalībai un koordinētām darbībām starp ES, Āfrikas partneriem, finanšu iestādēm un privātajiem investoriem.

Šos centienus papildināja humānā palīdzība: 2025. gadā ES reaģēja uz pasaulē lielāko pārvietošanas krīzi Sudānā (vairāk nekā 10 miljoni iekšzemē pārvietoto personu), piešķirot vairāk nekā 273 miljonus EUR šīs krīzes risināšanai (tostarp vairāk nekā 161 miljonu EUR tikai Sudānai) un 157 miljonus EUR Āfrikas ragam, lai novērstu sausuma, pārtikas trūkuma un iedzīvotāju pārvietošanas radītās problēmas. ES arī turpināja darbību Sāhelas centrālajā daļā, risinot piespiedu pārvietošanas problēmu, un Lielo ezeru reģionā, nodrošinot veselības aprūpi epidēmiju un bruņotas vardarbības apstākļos.

Āzija un Klusā okeāna reģions

2025. gadā ES sadarbība ar Austrumāziju, Dienvidaustrumāziju un Dienvidāziju turpināja padziļināties, konsolidējot visaptverošo reģionālo pieeju, kas izklāstīta ES stratēģijā Indijas un Klusā okeāna

[16] https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf.

reģionam [17], cita starpā veicinot enerģētisko savienotību un enerģētikas taisnīgas pārkārtošanas partnerības.

Global Gateway pamatiniciatīva "Enerģētiskā savienotība Dienvidāzijā" parāda, kā ES sasaista ilgtspējīgu izaugsmi, zaļo pārkārtošanos un reģionālo integrāciju, atbalstot pārrobežu elektroenerģijas tirgus attīstību.

Svarīgs *Global Gateway* atskaites punkts bija vienošanās parakstīšana par ES, Āfrikas un Indijas digitālo koridoru *Blue Raman* [18], kas stiprinās noturīgu zemūdens kabeļu savienotību un drošu, daudzveidīgu globālo datu arhitektūru. ES arī pieņēma 42 miljonu EUR vērtu iniciatīvu, kuras mērķis ir stiprināt *Copernicus* datu izmantošanu Āzijas un Klusā okeāna reģionā, atbalstot uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu klimata un telpiskās plānošanas jomā.

Pirmajā ES un Vidusāzijas samitā 2025. gada aprīlī ES paziņoja par Eiropas komandas *Global Gateway* investīciju paketi 12 miljardu EUR apmērā, ko papildināja nodomu deklarācija par kritiski svarīgām izejvielām, kas vērsta uz ilgtspējīgu transportu, zaļo enerģiju, digitālo savienotību un ūdensapgādi, kā rezultātā tika noslēgti astoņi jauni līgumi, lai uzlabotu multimodālos savienojumus starp Vidusāziju un Eiropu.

Pirmajā ES un Klusā okeāna reģiona valstu uzņēmējdarbības forumā Fidži ES paziņoja par *Global Gateway* investīcijām gandrīz 300 miljonu EUR apmērā klimatnoturībā, ilgtspējīgā izaugsmē, transportā, digitālajā savienotībā, ūdensapgādē, atjaunīgajā enerģijā un tirdzniecības attīstībā visā Klusā okeāna reģionā, padarot Zaļo un zilo aliansi [19] par vienu no reģiona pamatiniciatīvām.

2025. gadā ES sniedza Afganistānai palīdzību dzīvības glābšanai vairāk nekā 163 miljonu EUR apmērā un piegādāja 390 tonnas medicīnisko un pārtikas preču, lai apmierinātu Afganistānas iedzīvotāju vajadzības.

Ziemeļamerika, Dienvidamerika un Karību jūras reģions

Ceturtais Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopienas (*CELAC*) un ES samits notika 2025. gada novembrī Kolumbijā līdztekus Pilsoniskās sabiedrības un uzņēmējdarbības forumiem. Līderi atkārtoti apstiprināja ES un *CELAC* partnerības stratēģisko nozīmi un noteica prioritātes, tai skaitā saskaņā ar ES un *LAC Global Gateway* investīciju programmu (*GGIA*). Neraugoties uz sarežģīto ģeopolitisko kontekstu, ES un *CELAC* pieņēma kopīgu deklarāciju un divas papildu deklarācijas par iedzīvotāju drošību un aprūpi, uzsverot savu kopīgo apņemšanos attiecībā uz multilaterālismu, tirdzniecību un investīcijām, zaļo un digitālo pārkārtošanos, sociālo iekļaušanu un sadarbību tādās jomās kā drošība, tiesiskums un cīņa pret transnacionālo organizēto noziedzību.

Līdz 2025. gadam *GGIA* īstenošana ietvēra vairāk nekā 80 projektus, kas apstiprināja ES kā vadošās ieguldītājas pozīciju *LAC* un parādīja Eiropas komandas pieejas spēku. Pamatiniciatīvas ietver reģionālo elektroenerģijas integrāciju, *Condosat* satelītsavienojamības iniciatīvu un ES un *LAC* superdatošanas tīklu MI jomā. Kopš 2025. gada maija ES ir pastāvīgās novērotājas statuss Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu Enerģētikas organizācijā [20], lai kopīgi veicinātu pāreju uz tīru enerģiju un ilgtspējīgas politikas īstenošanu.

[17] https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-indo-pacific-strategy_en.
[18] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/eu-africa-india-digital-corridor_en.
[19] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/green-blue-alliance-pacific_en.
[20] https://www.olade.org/en/.

Sadarbība starp ES un Karību jūras reģiona partneriem padziļinājās arī Samoa nolīguma un tā Karību jūras reģiona protokola ietvaros, nostiprinot politisko dialogu un attīstības sadarbību atjaunotā ilgtermiņa partnerībā.

Karību jūras reģionā iniciatīvas *Global Gateway Sargassum* ietvaros tika izstrādāti valstu ceļveži brūnaļģu valorizācijai, pārvēršot vides problēmu par nozīmīgu ekonomisko iespēju.

Sadarbība ar ASV bija vērsta uz dažādu kategoriju un līmeņu ieinteresēto personu iesaisti ārpus federālo iestāžu loka, izmantojot publiskās diplomātijas, pilsētu sadarbības un izglītības pasākumus. Sadarbība ar Kanādu pozicionēja ES kā drošu un uzticamu partneri tādās svarīgās prioritārās nozarēs kā tirdzniecība, digitālā joma un aizsardzība un drošība. Sadarbība ar abām valstīm bija vērsta arī uz Arktikas jautājumiem (Arktikas pilsētu reģionālā sadarbība un jauniešu iesaiste).

Venecuēlā un tās apkārtnē, kur 58,6 % iedzīvotāju saskaras ar galēju nabadzību, ES 2025. gadā rīkojās kā vadošā humānās palīdzības sniedzēja, nodrošinot vairāk nekā 52 miljonus EUR.

Barbadosā tika izveidoti jauni humānās palīdzības krājumi, lai stiprinātu ES ātrās reaģēšanas spējas saistībā ar tropiskajiem cikloniem, plūdiem un zemestrīcēm Karību jūras reģionā un kaimiņu reģionos.

ES paplašināšanās (Rietumbalkāni, Turcija, Ukraina, Moldovas Republika, Gruzija)

Novembrī pieņemtais 2025. gada paplašināšanās dokumentu kopums apstiprināja, ka ES paplašināšanās joprojām ir viena no ES darba kārtības prioritātēm un ka jaunu dalībvalstu pievienošanās kļūst arvien reālāka ar nosacījumu, ka partnervalstis īsteno fundamentālas reformas.

Rietumbalkānos lielākā daļa partnervalstu panāca stabilu progresu galvenajās pievienošanās procesa jomās, savukārt Melnkalne un Albānija pietuvojās mērķim pabeigt pievienošanās sarunas. Ukrainas un Moldovas Republikas skrīninga process (ES *acquis* tehniskā pārbaude) noslēdzās 2025. gadā, un Komisija atzina, ka ir izpildīti nosacījumi, lai sāktu sarunas par pamatjautājumu, iekšējā tirgus un ārējo attiecību kopām. Gruzija oficiāli joprojām ir kandidātvalsts, taču Gruzijas iestāžu nesenās darbības ir *de facto* apturējušas pievienošanās procesu. Turcija joprojām bija stratēģiski svarīga partnere un kandidātvalsts, neraugoties uz to, ka pievienošanās sarunas joprojām ir apstājušās.

Komisija izstrādāja inovatīvu MI rīku “eAccession”, lai palīdzētu kandidātvalstīm paātrināt regulējuma tuvināšanu, vienlaikus ietaupot laiku un resursus.

ES turpināja atbalstīt reģionālo ekonomisko integrāciju, cita starpā modernizējot maksājumu sistēmas un Eiropas Maksājumu padomei 2025. gada oktobrī iekļaujot Albāniju, Melnkalni un Ziemeļmaķedoniju *SEPA* shēmās, tādējādi ievērojami samazinot darījumu laiku un izmaksas iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Ukrainas mehānisms un izaugsmes plāni Rietumbalkāniem un Moldovas Republikai parāda, kā ES apvieno politisko apņemšanos, finansiālo atbalstu un nosacījumus, lai paātrinātu konverģenci ar ES. Šie mehānismi paredz 6 miljardus EUR dotācijās un aizdevumos Rietumbalkāniem un 1,9 miljardus EUR Moldovai, un finansējuma piešķiršana ir saistīta ar kopīgi saskaņoto reformu programmu īstenošanu un pakāpenisku integrāciju atsevišķās vienotā tirgus jomās. Līdz 2025. gada beigām ir pieņemtas reformu programmas visiem partneriem, un priekšfinansējums ir izmaksāts Albānijai, Melnkalnei, Ziemeļmaķedonijai, Serbijai un Moldovai.

Tika veicināta partneru pilnīga pieskaņošanās kopējai drošības un aizsardzības politikai un kopējai ārpolitikai un drošības politikai, tostarp ES ierobežojošajiem pasākumiem, un ES arī reaģēja uz partneru lūgumiem stiprināt to noturību un drošību pret hibrīddraudiem un citiem apdraudējumiem.

ES saglabāja būtisku atbalstu bēgļiem Turcijā, 2025.–2027. gada budžetā piešķirot 1,3 miljardus EUR bēgļu atbalstam, savukārt 2025. gadā tika ieviesta jauna "vīzu kaskādes" sistēma, lai atvieglotu ceļošanu *bona fide* Turcijas ceļotājiem Šengenas zonā.

Eiropas kaimiņattiecības

Eiropas austrumu kaimiņreģions

Austrumu kaimiņreģionā, ko raksturo Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, ES turpināja divpusēji vai reģionāli sadarboties ar reģiona partnervalstīm (Armēniju, Azerbaidžānu, Baltkrieviju, Gruziju, Moldovu un Ukrainu). Austrumu partnerība turpināja nodrošināt labi izveidotu un efektīvu sadarbības sistēmu visiem dalībniekiem. Attiecībā uz Baltkrieviju ES turpināja spiediena politiku uz iestādēm, vienlaikus atbalstot iedzīvotājus, pilsonisko sabiedrību un neatkarīgos medijus.

Programma "Atbalsts padziļinātai izglītībai un apmācībai (*SALT* I–III)" sniedz palīdzību Baltkrievijas studentiem, pasniedzējiem un pētniekiem, kuri bijuši spiesti pamest valsti režīma dēļ. Tā ir stratēģiski svarīga iniciatīva Baltkrievijas intelektuālā potenciāla saglabāšanai.

Stratēģija *Global Gateway* un 2025.–2027. gada daudzgadu rīcības plāni austrumu kaimiņreģionam joprojām bija svarīgi, lai atbalstītu noturību, savienotību un sociālekonomisko attīstību. Nesen apstiprināto daudzgadu rīcības plānu saistību kopējais apjoms (neskaitot palīdzību Ukrainai) bija 668,2 miljoni EUR.

Maijā tika pieņemta jauna stratēģiskā pieeja Melnās jūras reģionam [21], un oktobrī tika apstiprināta savienotības programma, kas savieno Eiropu ar Vidusāziju caur Melnās jūras reģionu, Turciju un Dienvidkaukāzu un nodrošina svarīgu pamatu ciešākai sadarbībai ar Dienvidkaukāza partneriem ilgtspējīga transporta, enerģētikas un digitālo savienojumu jomā.

Eiropas dienvidu kaimiņreģions un Tuvie Austrumi / Persijas līča reģions

Pārticis, savienots, noturīgs, miermīlīgs un stabils Ziemeļāfrikas, Tuvo Austrumu un Persijas līča reģions ir ES stratēģiskajās interesēs.

2025. gadā ES izveidoja jaunus instrumentus, it īpaši Vidusjūras reģiona paktu [22], kā arī uzsāka vairākas stratēģiskās un visaptverošās partnerības, lai visā reģionā nodrošinātu saskaņotāku un uz ietekmi orientētu rīcību. Īpašs Komisijas Tuvo Austrumu, Ziemeļāfrikas un Persijas līča ģenerāldirektorāts pilnībā uzsāka darbu kā Komisijas centrālais punkts attiecībām ar 19 partnervalstīm.

Karš Gazā turpināja izraisīt smagu humanitāro krīzi, plašus postījumus un lielāku nestabilitāti Tuvajos Austrumos. ES sasauca pirmo Palestīnas līdzekļu devēju grupas sanāksmi 2025. gada novembrī, iesniedzot arī visaptverošu programmu Palestīnas atveseļošanai un noturībai 2025.–2027. gadam un ierosinot ierobežojošus pasākumus, reaģējot uz darbībām, kas apdraud divu valstu risinājumu.

[21] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_25_1348.
[22] JOIN(2025)26, 2025. gada 16. oktobris, https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_en.

ES joprojām ir lielākā starptautiskā līdzekļu devēja un humānās palīdzības sniedzēja palestīniešiem, 2025. gadā piešķirot kopumā 220 miljonus EUR ārkārtas humānajai palīdzībai. Papildus finansējumam ES turpināja sniegt operatīvo atbalstu, izmantojot gaisa tilta lidojumus, medicīnisko evakuāciju un kravu autopārvadājumus.

Persijas līcī stratēģiskās partnerības nolīgumi tika piedāvāti visām sešām Persijas līča sadarbības padomes dalībvalstīm. Līdz 2025. gada beigām piecas valstis bija sniegušas pozitīvu atbildi, un tika sāktas sarunas ar Apvienotajiem Arābu Emirātiem un Kataru.

Medusa zemūdens kabeļu sistēma ir nozīmīgs projekts, kas būtiski pārveidos reģionālo un starptautisko telekomunikāciju infrastruktūru, nodrošinot noturīgus un augstas veiktspējas savienojumus starp Eiropu un Ziemeļāfriku.

Aizjūras zemes un teritorijas (AZT)

Šīs 13 AZT ir nesuverēnas struktūras, kurām ir īpašas konstitucionālas saiknes ar Dāniju, Franciju un Nīderlandi un kuras ir plašākas Eiropas saimes neatņemama sastāvdaļa. Šīs teritorijas ieņem arvien stratēģiskāku lomu ES, nodrošinot tādus aktīvus kā plašas ekskluzīvās ekonomikas zonas un piekļuve svarīgiem dabas resursiem, tostarp KSI, un galvenajām jūras zonām un jūras maršrutiem.

Lēmums par aizjūras asociāciju, ietverot Grenlandi (LAAG), paredz 500 miljonus EUR aizjūras zemju un teritoriju (AZT) ekonomiskās un sociālās attīstības atbalstam un ar klimata pārmaiņām un bioloģiskās daudzveidības samazināšanos saistīto problēmu risināšanai 2021.–2027. gadam. Komisija ierosināja grozījumu LAAG, paredzot divkāršot AZT piešķirtos līdzekļus līdz 999 miljoniem EUR laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam.

Attiecības ar Grenlandi 2025. gadā turpināja paplašināties un padziļināties, ņemot vērā pieaugošo starptautisko interesi par Arktiku. Sadarbība aptvēra tādas jomas kā KSI, atjaunīgā enerģija, savienotība, kā arī izglītība un zivsaimniecība. ES un Grenlandes partnerību iezīmēja divi politiskie dialogi, augsta līmeņa vizītes un pirmā ES un Grenlandes nedēļa, kas novembrī notika Briselē.

2025. gads bija pēdējais gads, kad tika īstenots pirmais Francijas Polinēzijas ūdens resursu politikas rīcības plāns (2021.–2030. gadam). Sasniegtie rezultāti ietvēra dzeramā ūdens piegādi nodrošinošo pašvaldību skaita palielināšanos, turpmākus pasākumus ūdens sateces baseinu aizsardzības nodrošināšanai un nozares pārvaldības stiprināšanu, pilnvērtīgi darbojoties tehniskajai komitejai. Plānots, ka otrais rīcības plāns aptvers laikposmu no 2026. līdz 2030. gadam.